

Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže je orgán štátnej správy s pôsobnosťou na území celej Slovenskej republiky, ktorý poskytuje bezplatnú právnu pomoc a poradenstvo v oblasti vymáhania výživného, neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa, úpravy práva styku rodiča s dieťaťom, medzištátnych osvojení a pri spolupráci vo veciach rodičovských práv a povinností

Haagsky Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25.10.1980 - ďalej len "Haagsky dohovor"

Najdôležitejší právny dokument na medzinárodnej úrovni upravujúci oblasť neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa - zoznam členských štátov nájdete na stránke www.cipc.sk

V rámci Európskej únie je popri Haagskom dohovore záväzný pre členské štáty EÚ (okrem Dánska) aj

Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností

Kontakt:

Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže

Špitálska 8, P.O.Box 57

814 99 Bratislava

Tel: +421/2/2046 3208, +421/2/2046 3248

Fax: +421/2/2046 3258

úradné hodiny – Po - Pia 8,00 – 16,30 hod.

e-mail: info@cipc.gov.sk

www.cipc.sk

Bratislava, 2011

Dôležité kontakty

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Špitálska 4, 6, 8

816 43 Bratislava

Tel: +421/2/2046 0000

www.employment.gov.sk

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Špitálska 8

812 67 Bratislava

Tel.: +421/2/2046 3053

www.upsvar.sk

Ministerstvo spravodlivosti SR

Župné námestie 13

813 11 Bratislava

Tel: +421/2/59 353 111

www.justice.gov.sk

Ministerstvo zahraničných vecí SR

Hlboká cesta 2

833 36 Bratislava 37

Tel: +421/2/5978 1111

Fax: +421/2/5978 3333

e-mail: info@mzv.sk

Unicef Slovensko

Námestie SNP 13, P.O. Box 52

810 00 Bratislava

Tel: +421/2/5296 5082

Fax: +421/2/5296 5084

e-mail: sekretariat@unicef.sk

Národná ústredňa Interpol

Vajnorská 25

812 72 Bratislava

Tel: 0961050318

Fax: 0961059002

e-mail: interpol@nui.minv.sk

www.minv.sk

Centrum právnej pomoci

Námestie slobody 12, P.O. Box 18

81005 Bratislava 15

Tel: +421/2/49683521, +421/2/49683522

Fax: +421/2/49683520

e-mail: info@legalaid.sk

Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže

RIZIKÁ PRI NEOPRÁVNENOM PREMIESTNENÍ DIEŤAŤA

Rodičovstvo prináša rôzne špecifické problémy. Je dôležité uvedomiť si, že deti nemôžu byť považované za vlastníctvo rodičov, ale musia byť vnímané ako jedinci s vlastnými právami a potrebami.

Cieľom tohto letáku je poskytnúť informácie a prípadné odpovede na základné otázky ako konať a kam sa obrátiť o pomoc, ak sa rozhodnete riešiť rodinnú krízu Vy, alebo Váš partner odchodom z krajiny, v ktorej žijete s Vaším spoločným dieťaťom, alebo ak už tak jeden z vás urobil.

Neoprávnené premiestnenie dieťaťa je premiestnenie dieťaťa z krajiny jeho obvyklého pobytu do inej krajiny, ktorým sa porušuje opatrovnícke právo druhého rodiča. Takéto konanie sa považuje za neoprávnené podľa Haagskeho dohovoru iba ak sa týka dieťaťa, ktoré ešte nedovŕšilo vek 16 rokov. Taktiež musí ísť o krajinu, ktorá podpísala Haagsky dohovor a je ním viazaná.

Krajinou obvyklého pobytu je krajina, v ktorej dieťa skutočne reálne určitý čas žilo, kde navštevovalo predškolské alebo školské zariadenia, rôzne mimoškolské aktivity, kde si vytvorilo blízke citové väzby či už k príbuzným alebo priateľom, to znamená krajina, ku ktorej dieťa viažu určité väzby. **Len príslušný súd môže rozhodnúť, kde je miesto obvyklého pobytu dieťaťa a to v konaní o návrat dieťaťa.** V tomto konaní nie je podstatná štátna príslušnosť dieťaťa, kde sa dieťa narodilo, alebo kde je prihlásené k trvalému pobytu (inému druhu pobytu).

Cieľom **konania o návrat dieťaťa** je obnovenie pôvodného stavu a to návratom dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu. **V konaní o návrat dieťaťa sa v žiadnom prípade nerozhoduje o rodičovských právach a povinnostiach, tzn. o tom, komu bude zverené dieťa do osobnej starostlivosti.**

Bolo Vaše dieťa neoprávnené premiestnené zo Slovenska do zahraničia bez Vášho súhlasu ?

Takýmto konaním boli porušené Vaše rodičovské práva, ale tiež práva Vášho maloletého dieťaťa.

Kontaktujte Centrum v čo najkratšom termíne. Právnicki Centra Vám poskytnú právnu pomoc a poradenstvo o ďalšom postupe. Ak od neoprávneného premiestnenia dieťaťa neuplynula doba dlhšia ako jeden rok, pravdepodobnosť nariadenia návratu súdom tej krajiny, kde sa dieťaťa momentálne nachádza je vyššia. Ak Vám nie je známe miesto pobytu dieťaťa, doporučujeme Vám kontaktovať aj príslušné oddelenie Polície SR.

Chystáte sa s Vaším dieťaťom opustiť krajinu jeho obvyklého pobytu?

Ak sa chystáte s Vaším dieťaťom opustiť krajinu, v ktorej žijete, je potrebné, aby ste mali od druhého rodiča písomný súhlas, že dieťa môže vycestovať a prípadne zmeniť obvyklý pobyt. Takýto súhlas je nevyhnutný aj v prípade, ak Vám bolo dieťa rozhodnutím súdu zverené do Vašej starostlivosti.

Je však potrebné si uvedomiť, že obaja rodičia dieťaťa majú rovnaké právo rozhodovať o jeho obvyklom pobyte. Najlepším riešením je vždy pokúsiť sa dohodnúť s druhým rodičom dieťaťa. Ak aj napriek Vašej snahe nie je takáto dohoda možná, informujte sa na príslušných orgánoch v danej krajine o možnostiach legálneho odchodu z krajiny spolu s dieťaťom. Vo väčšine krajín v prípade, ak jeden z rodičov nesúhlasí s premiestnením dieťaťa, je potrebné, aby vo veci rozhodol súd. Odporúčame Vám tiež obrátiť sa na príslušný zastupiteľský úrad SR v danej krajine.

Ak chcete s dieťaťom odísť zo Slovenska do inej krajiny a druhý rodič s tým nesúhlasí, podajte na príslušný okresný súd SR (v mieste bydliska dieťaťa) návrh na udelenie súhlasu s vycestovaním a zmenou obvyklého pobytu dieťaťa.

V mnohých krajinách je neoprávnené premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa jedným z rodičov trestným činom. Tresty a trestné sadzby odňatia slobody pre trestný čin únosu sú v niektorých krajinách pomerne

prísne, pritom častým dôsledkom je i vydanie medzinárodného zatýkacieho rozkazu. **Nevystavte seba a nepriamo aj dieťa tomuto riziku!**

Ak dôvodom Vášho odchodu s dieťaťom z krajiny jeho obvyklého pobytu je fyzické alebo psychické násilie, je dôležité riešiť túto situáciu ešte pred Vaším odchodom. Môžete požiadať o pomoc napr. príslušné sociálne úrady, políciu, organizácie na pomoc obetiam násilia. Všetky tieto dôkazy môžete využiť v súdnom konaní o návrat dieťaťa.

Opustili ste spolu s Vaším dieťaťom krajinu jeho obvyklého pobytu?

Aj v tomto prípade je najvhodnejším riešením dohoda s druhým rodičom. **Centrum vám tiež môže byť nápomocné v snahe dosiahnuť dohodu s druhým rodičom dieťaťa.**

Dohodnúť sa môžete aj prostredníctvom mediátora, zoznam ktorých je na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR.

Ak nedôjde k dohode medzi rodičmi dieťaťa, má rodič, ktorý nedal súhlas s premiestnením dieťaťa možnosť podať žiadosť o návrat dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu. V takom prípade bude o návrate dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu rozhodovať príslušný súd v krajine, kde sa dieťa nachádza.

Bolo Vaše dieťa neoprávnené premiestnené zo Slovenska do krajiny mimo Haagskeho dohovoru?

Keďže v takýchto krajinách nie je vytvorený systém spolupracujúcich orgánov a postup je výlučne podľa vnútroštátneho práva tejto krajiny, doporučujeme obrátiť sa na Ministerstvo zahraničných vecí SR alebo na príslušný zastupiteľský úrad SR v danej krajine. Môžete sa obrátiť aj na príslušné oddelenie Polície SR.